

der senest havde været Venstres Program i denne Sag: lige og almindelig Valgret efter Reglerne for Forholdstalsvalg til Borgerrepræsentationen her i København, til Byraadene og Ligningskommissionerne i Byerne og til Sogneraadene paa Landet (*Slengerik: Amsraadene!*), medens Amsraadet skulde vælges af 2 Valgmænd, valgte af Sogneraadet — det ærede Medlem for Middelfart (*Slengerik*) vil nok være saa venlig at holde sig Forretningsordenen efterrettelig og lade mig tale. Det var Forslaget, som det blev forelagt i 1903. Dette Forslag blev hilst fra Folketingets Flertals Side med Tak, og Socialdemokraterne erklærede, at de kunde stemme derfor, skønt det ikke havde medtaget gifte Kvinders og Tyendes Valgret. Fra Venstrepartiets Side tog det ærede Medlem fra Storeheddinge, den nuværende højtærede Trafikminister (*Svend Høgsbro*), til Orde for, at der ogsaa skulde gives gifte Kvinder Valgret. Men, som sagt, vi hilste fra Venstres Side Forslaget, som det var fremsat, med Tak, med Glæde, med Tilfredshed, ligesom ogsaa Socialdemokraterne erklærede, at de kunde stemme for det, som det var, selv om de paa enkelte Punkter kunde have ønsket, at det var gaaet videre.

Ved Sagens anden Behandling indføjedes imidlertid Forslag om ogsaa at tage gifte Kvinder og Tyende med. Indenrigsministeren, den nuværende højtærede Kultusminister (*Enevold Sørensen*), erklærede, at han kunde tage imod de derhen hørende Ændringsforslag, men han maatte dog tilføje, at ved disses Vedtagelse her i Tinget beredte man sikkerlig Sagen i dens Helhed Vanskeligheder oppe i det andet Ting. Det ærede Medlem for Sorø (*Poul Christensen*), som var Venstrepartiets Ordfører ved denne Lejlighed i denne Sag, og jeg skyndte os at tage til Orde overfor denne Udtalelse fra Indenrigsministerens Side om, at der muligvis kunde skabes Vanskeligheder ved vort Ændringsforslag, idet vi forsikrede, at dette Ændringsforslag om Tyendes og gifte Kvinders Valgret ikke var noget Ultimatum, ikke var noget, der skulde standse denne Sags Løsning. Hvis det virkelig mødte den Modstand, Indenrigsministeren befrygtede, hvis Landstinget ikke vilde gaa ind derpaa, saa maatte vi skyde det Spørgsmaal om gifte Kvinders og Tyendes Valgret ud til senere og bedre Tider. Og de Herrer Socialdemokrater vare enige deri.

Sagen gik derefter til Landstinget omkring Midten af December Maaned, kom

til første Behandling deroppe, men naaede ikke frem til Afgivelse af Betænkning, altsaa heller ikke til anden Behandling. I Samlingen 1904—05 — den Samling, hvor der forefaldt Ministerskifte, og hvor Venstrepartiets Sprængning foregik — behandlede Sagen oppe i Landstinget. Men Resultatet af Behandlingen var en fuldstændig Omkalfatring; Højre og de frikonservative stode sammen i deres Arbejde deroppe for at opretholde den nuværende Klassesdeling, de opretholdt den for saa vidt i en skærpet Form, som de, efter det Forslag, der derefter kom frem fra deres Side, havde indsat den Bestemmelse, at de forskellige Klasser af Vælgerne skulde stemme hver for sig, saaledes at altsaa den højtbeskattede Femtedel skulde stemme hveranden Gang og de fire Femtedele hveranden Gang, uden at de højtbeskattede vare med i den Omgang, det var altsaa en fuldstændig Sondring imellem de to Vælgerklasser, altsaa en stærkere Uddybning af det Skel, vi her fra Venstres Side have arbejdet for at faa slettet. Gifte Kvinders og Tyendes Valgret vilde man selvfølgelig ikke høre Tale om.

Dermed gik den anden Samling, man naaede at gøre Forslaget færdigt i Landstinget, og det kom herved vistnok den 1. April ved Samlingens Slutning, men det naaede ikke at komme til Behandling her i Tinget. Saa komme vi til den tredje Samling, Samlingen 1905—06, men da blev Forslaget lagt ganske til Side oppe i Landstinget med den Begrundelse, at man ønskede at se Udfaldet af Valgene, inden man tog endelig afgørende Stilling. Det saakaldte radikale Venstres og Socialdemokraternes idelige Forsikringer om, at den nær forestaaende Valgdag vilde fejle saaledes ud indenfor Venstrepartiets Rækker, at Ministeriet *J. C. Christensen* og dets Venner vilde komme i Mindretal og maatte give Slip paa Ledelsen af det politiske Arbejde, naar Folketingsvalgene vare forbi — disse idelige Spaadomme siger jeg, som fik deres mest mærkværdige Udtryk fra det ærede Medlem for Ringstedts (*Zahle*) Side, animerede til denne Taktik fra det endnu forenede Højres Side oppe i Landstinget. Men det ærede Medlem for Ringstedts Spaadomme bleve jo gjorte til Skamme ved Valget den 29. April og ved Valgmandsvalgene til Halvdelen af Landstinget i Sommeren derpaa. Valgretssagen meldte sig derfor paa ny i Rigsdagssamlingen i Fjor, denne Sag lod sig ikke skyde til Side, den lod sig ikke sylte hen, den trængte sig paa, den vilde,